

РУСЛАН

«Вирнеш ми очи і душу ми вирнеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми сердце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о год. 6-їй пополудні.
Редакция, адміністрация і експедиция «Руслана» під ч. 9 ул. Коперника (Ліного ч. 9.) Експедиция місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.
Рукописи звертає ся лише на попередне застереженя. — Реклямації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Передплата	
на «РУСЛАН» вноситься:	
в Австрії:	
на цілий рік	10 зр. (20 кор.)
на пів року	5 зр. (10 кор.)
на чверть року	2 50 зр. (5 кор.)
на місяць	85 кр. (1 к. 70 с.)
За границею:	
на цілий рік	16 рублів або 36 франків
на пів року	8 рублів або 16 франків
Поодинокое число по 8 кр. ав.	

Політичні замітки.

III.

Дальше значіне артикулу XIX. Артикул сей є підставою національної автономії. Що повинно було зробити правительство по 1867 р., а що зроблено? Пусте нарікане.

Наколи в XIX. артикулі основ. державних законів сказано: «Кожний нарід має ненарушиме право, берегти і плекати свою народність і мову», то се значить одно *mutatis mutandis* те саме, що приміром, кожний австрійський горожанин має ненарушиме право, ісповідати свою віру (арт. XIV.), або розпоряджати своїм майном (арт V.), або вибирати собі місце оселеня (арт. VI.), вибирати собі завід і т. д. Не вільно проте одному народови орудувати національними правами другого народу, нормувати его національні справи, обмежувати або оскорблювати їх і т. д., так, як не вільно нарушати нічиєго материяльного майна або віри. А позаяк основні державні закони обовязують і правительство, то і правительству не вільно підприємати що-небудь на шкоду австрійських народів, не допускати їх мови до шкіл та урядів, або спиняти національний розвій в прилюднім житю посредством асоціяцій економічних та духових, белетристики, праси, літератури і т. д.

Артикул XIX. основ. держ. законів є проте підставою повної національної автономії австрійських народів, а всяке мішане ся в національні справи поодиноких народів чи то зі сторони правительства, чи законодатних тіл, чи других народів в загалі — все те значить нарушати основні державні закони і діла-

ти против існуючої і всіх обовязуючої конституції. Як нема в Австрії державної, а в краях коронних краєвої віри, так нема ні державної, ні краєвої народности, а місце їх заступає національна свобода і то — ненарушима.

В ері абсолютизму можна було безпосередно або посередно впливати на національні справи народів австрійських, але в ері конституційній всякі впливи з гори чи з боку зборонені і в законом усторонені. Ті, що уклали конституцію з 1867 р., хотіли іменно Славян убезпечити перед всякими німецько-централістичними забаганками (в роді Шмерлінгівських), а народности в краях омішанім населеню перед супремациєю народу над народом. В тій цілі доповнено навіть арт. XIX. уступом, в котрім сказано, що ніхто не сьміє бути неволений до науки другого краєвого язика, а публичні школи мають бути так устроєні, щоб безязикового примусу кожний нарід міг своє образоване побирати лише в матернім язичі. Виключити всяке національне насилле — се була головна тенденция конституції з 1867 р. Що більше — основні державні закони накладають навіть на державу, — котра побирає податки — обовязок, доставляти поодиноким народам материяльні средства до їх національного розвою.

В виду XIX. артикулу основних державних законів так, як він гласить, повинні були правительство, від 1867. р. почавши, цілу свою діяльність, дотикаючи устроєня урядів і шкіл, примінити до сего артикулу. Уряди і власти суть чейже для народів, а не народи для урядів і властей. Їх треба було знаціоналізувати до тої степені і міри, щоби змогли послужити на-

родам, заспокоїти їх потреби і їх вдолити. Те саме належало було зробити і на шкільнім полю, се значить, устроїти їх так, щоби кожний нарід міг образувати ся в матернім своїм язичі.

Якою дорогою пішли австрійські правительства по 1867. р. в тім напрямі — се всім нам докладно звісно. Поодинокі кабінети ломили державну конституцію самовільно, форитували Німців, Поляків та Італіянів на шкоду прочих австрійських народів, а ся односторонність в виконаню власної конституції стала нині причиною загального невдоволеня. Форитовані народи невдоволені, що їм прийде ся дещо втратити з незаконно набутих прав, а нефоритовані народи невдоволені, що правительство, парламент і краєві законодатні тіла оскорблюють їх «ніким не нарушиме право національного розвою в школі, уряді і в прилюднім житю».

Австрия в мисль конституції з 1867. р. мала стати державою національною, а на ділі по 33 роках стала державою угнету одних народів другими. Артикул XIX. основ. державних законів виключав «з гори» всяку гегемонію, а на ділі маємо нині в Австрії гегемонів і гелютів, народи ситі і голодуючі, народи пануючі і майоризовані.

Нині переповнена атмосфера правительствена наріканнями і жалями на Чехів, полудневих Славян, Русинів та Румунів, будьо они здержують правильний рух парламенту і соймів, викликають національну борбу і спиняють економічний розвій Австрії. Жалі ті і наріканя зовсім неоправдані. Не народи винуваті, що Австрия опинила ся над берегом розстрою, а самі правительства-

що було доброго та живого у душі, так перетрухло та перемліло, такою корою покрило ся, що нічому уже проломити її!

Чого тільки вона не пережила на своїм віку, не звідала? Десяти літ вона зостала ся сиротою, без батька, без матері, у паньському дворі. Не на те примостила її там доля, щоб на волі рости, як бялина в полі, — а щоб підставляти свою спину під нагальну працю, томити свою сирітську голову чужими клопотами, вислухувати докори та наріканя, скоштувати стусана і духопелика від кожного, в кого засверблять руки... Батька її ще замолоду в москалі віддали, щоб знав, як треба корити ся кріпачкій долі; а мати сохла та скліла, поки зовсім не зоскліла, покинувши на білому світі одинацятилітню сироту... Зостала ся вона одним одна з Зайцьового роду. Були, правда, дядьки та тітки з матернього боку, та ті за двором жили, а туди заходили тільки в ряди-годи, щоб часом поманити її сухарем з остюками... Була ще в неї хрещена мати, що коли-не-коли мила їй чесала її, та були панські індічата, що вона пасла малою, а більше нікого близького не було. Індічата їй найблизші були! Вона з ними росла, ними втішала ся. Осе набере у пазуху невеличких індічат та їй майне з ними по степу... Старі індіки курлюкають, женуть ся за нею... А вона наче вітер степом гуляє; заливаєть ся реготом, бо індічата, підскакуючи у пазушні, лоскочуть її по під боками... А як побільшають індічата, почнуть добиратись ростом

до старих індіків, то вона наче на їх гукати, свистати, — і знову — регоче, коли вони до неї, наче москалі на муштрі, усі разом забелькочуть... Дурниця! дитячі забавки та витребеньки, за які нераз птишниця чесала руки об її спину... Сількись! Коли та дурниця забавляє нас, тішити, — то чом же їй не потішитись нею?... Хиба не так само бавлять ся люди, гоняючись за достатком, почотом, славою? Таж сама дурниця, тільки ившої пори, ивших літ!... Одно тільки: невеличка Катруся, бавлячись з індічатами, сама себе забавляла і від її іграшок не було нікому ніякої втрати, хоч птишниця, засилаючи духопелика, і гукала що сили: «ти-ж, сучко, напелехавши повну пазуху індічат, подавиш їх!» — А ми, ганяючись за достатком, почотом та славою, так часом бавимось з людьми, що від наших забавок буває їм дуже солоно!... Нам байдуже про те, як було байдуже і Катрі — чи краще індічатам по степу біля старих індіків бігати, чи у її пазушні пищати... Вона знала одно: се її забавляло, вона і бавила ся... Маленька-дуренька! Та й тепер, видно, вона не порозумішала, бо пригадавши давне, трохі не скрикнула: «і чому я до віку не зостала ся невеличкою дівчинкою з невеличкими індічатами?!...»

Так думала Катря та не так судила мацуха-доля.

(Далі буде).

5

МОРОЗЕНКО.

Панаса Мирного.

(Далі).

Ну, що справді дасть вона завтра синові їсти? Чим прокурить черевату піч, щоб обігріти его, малога?... Піти у кого позичати? Хтож їй позичить?... Чи може, Христа ради руку простягти? — Хтож на те зверне увагу? — Гладка, скажуть, не хоче робити та в старці пошла ся!... Ну, та може хто їй згляветь ся, заратув на день або другий... А тамже? а далі? Коли-б вона сама була, то байдуже їй журити ся... Хиба мало високого дерева в лісі, глибоких ополонків на річці? Тільки-б, може, нагнула ся довга гилька над тілом, або зашуміла вода по під льодом, сердячись, що хтось незвичайний зрушив її сонний покій!... А от біля боку лежить її втіха і надія, спочиває її крихітка сердца, що вона з таким болем одірвала від свого і пустила на світ окремим житем... Все на світлі переживеть ся їй минеть ся; все замовкне, як і ми самі замовкнемо; все зникне, як тинь та, коли ми очи закряем, — одно зостанеть ся — воно, наша частка, що звязує мертвого з живим, нагадує живому про помершого; та нитка, що тягнеть ся без перериву через сотні, тисячі віків... Не дай, Господи, вона перерветь ся!

Через те Катря більше боліла за сина, ніж за себе. Та й чого їй за себе боліти, коли все,

що доси не зуміли, чи радше не хотіли виконати австрійську конституцію. Дайте нині всім народам ті права, які їм належать ся на основі обов'язуючої конституції, а вже завтра буде мир в коронних краях і позитивна робота у всіх закондатних тілах. Народи хочуть жити «своїм життям», розвивати ся на «своїх національних підставах», зростати, скріпляти себе і державу, а правительство? Они або ідуть на руку гегемонам, опираючись на штучних з сих гегемонів зложених більшостях, або — сидять бездільно, лявлюють, вижидають чогось, що ніколи не прийде і — моралізують послів. Се дуже пуста забавка, за котрою національний антагонізм вироджує ся вже в расову борбу, а з котрої скористають з часом не лише елементи суспільного перевороту, але і нещирі сусіди.

Русини в Парижі.

Наш американський доктор, один з руских півнів на американській землі др. В. Сіменович, подає до «Діла» докладні інформації з Парижа, де тепер перебуває на всесвітній виставі. Про лікарський конгрес в Парижі та участь Русинів на сім конгресі, пише:

Сьогодні, 2. серпня, отворено офіційно лікарський конгрес. Саля так звана *des Fêtes d'le Exproitition*, в котрій помістять ся кільканацять тисяч людей, була битком заповнена, бо крім лікарів на отворені конгресу мали вступ їх жінки. Кождий з лікарів одержав конгресову відзнаку металеву бляшку, на котрій витиснена жінчина, представляюча републику. Такі самі відзнаки одержали також жінки лікарів з тою різницею, що наші бляшки є причеплені на трибарвних шнурочках, а їх на рожевій стяжці.

Перед розпочатєм конгресу скликали Чехи делегатів усіх Славян на спільну нараду в цілі зложенія всеславянського журналу або *Revue* медичного. На тих передзступних зборах були репрезентовані всі славянські народи. Я мав честь репрезентувати і заступати, на жалані нашої малорускої секції, Україну-Русь.

На зборах ухвалено:

1. Видавати місячно всеславянський журнал (*Revue*) в францускій мові, в котрім би поміщувано зміст всіх праць, які появлять ся де-небудь і в якій небудь славянській мові.
 2. Старатись поступово заводити менше-більше в усіх славянських мовах спільну термінологію славянську і збирати, кожда нація про себе, свої питомі терміни, з котрих би часом мож було уложити одну спільну термінологію.
 3. Уряджувати всеславянські збори лікарські в той спосіб, щоб кождий нарід про себе устроював лікарські збори, на котрі запрошував би інші славянські народи, з тим застереженем, щоби кождий нарід міг говорити і держати реферати в своїй власній бесіді.
- При сій точці підніс др. Семерад, щоб оно не сталось так, як сталось недавно тому на зборах археологів в Києві, де заборонено Малороссам держати відчити в своїй рідній мові.
- Опісля вибрано для кожної народности по одному членови-дописователеви до згаданой *Revue*. На мій внесок вибрано на дописователя Русинів з Галичини д-ра Евгения Кобринського. Яко заступника всіх Славян в Америці до того журналу, на внесок Чеха др. Пешіни, вибрав конгрес мене, тим самим дописувателям припоручено на мій внесок на разі тоже занятись збиранем власної народної термінології, з додатком, що той комітет може евентуально дібрати собі більше людей до помочи.
- (Конець буде.)

З окраїн Руси.

(Румунська єпархія греко-католицка в Великій Варадині на Угорщині і рускі парохії приналежні до неї).

(Далі).

Другим єпископом став Ігнатій Дарабант від 8. мая 1788. до 30. листопада 1805. Василиянич з Блязendorff. Основано за него 6-ту канонію в капітулі і підвищено плату канонікам.

На прошені єпископа зіволів цісар Леопольд II. на основані малого семінара, в котрім би хлопці виховували ся і набирали ся духа до стану св'ященничого; а що нарід волоский занедбаний в культурі, тим борше стане ся горнути до наук катехитичних і шкіл, коли побачить, що так духовні, як і народні учителі їх дитий учать читання і писання в їх язичі і в обрядах, сьпіві і церемоніях греко-католицкої церкви, то зіволів і на заведене препарандії для учителів єпархіяльних шкіл.

На поміщені малого семінара, як і препарандії відступив цісар Леопольд II. резиденцію знесеного ордену Єзуїтів з церквою св. Петра і Павла, котру цісарєва Марія Тереза призначила зразу для Василиянич, а котру тоді замешкували каноніки. Волею цісаря було, щоби молодіж того малого семінара ходила, від народних шкіл почавши, до публичних шкіл, висшої гімназії і академії (7 і 8 кл. теперішня) в Вел. Варадині, а клирики (богослови) щоби учили ся в латинським семінари вел.-варадинської дієцезії; кромі того, щоби учили ся румунського язика, обрядів і сьпіву литургічного в дома. На утримані малого семінара і препарандії призначає цісар Леопольд II. 2.696 зр. з дібр Бель і Вашко і з фундації Яля, а з доходів добра в Белене має єпископ річво дати 1.200 зр. Зразу призначено число 26 питомців, але можна було число підвищити з фундацій приватних і єпископови положено на серце, щоби о такі фундації приватні постарав ся. Але понеже ні в народних школах, ні в гімназії, ні в академії язика румунського не учать, то того язика мають в дома осібно учити ся. Також заряджає фундаційна грамота, щоби питомці вже від наймолодших літ побирали науку обрядів і сьпіву церковного. Тепер малий семінар утримує на королівській фундації 29, а на 6-ти інших фундаціях приватних 10 питомців, — всіх 39. Управа малого семінара складає ся з ректора, віцекратора і двоох префектів (4 св'ященники). Препарандія учительська має директора, 2 професорів-св'ященників, 1 професора і 4 учителів св'ятських. На IV-тім курсі є 15, а на II. курсі 18 препарандистів. Межи ними стипендієстів правительственных 8 з вел.-варадинської, а 6 з люгошської греко-кат. єпархії. Єпископ пріймає питомців. Рахунки предкладають будапештєнському намісництву (давнійше існуючому).

Єпископ Дарабант збудовав вежу при катедрі і розпочав будову катедрі — котру довершив наслідник з полишених ним капіталів.

Третім єпископом був Самуїл Вулькан, вперед канонік-кустос від 25. жовтня 1806 до 25. грудня 1839. В році 1823. в липни прилучено 72 парохій в 6-ти деканатах, положених в архидияконаті сатмарскім, з мукачівської єпархії, до вел.-варадинської. В році 1827. вернуло 7 парохій руских положених в окрузі Nyug до мукачівської, а в заміну за тоті прилучено з мукачівської 9 парохій в олоских до вел.-варадинської. Еп. Вулькан основав в році 1828. в містечку Белене, принадлежнім до столових дібр єпископських, — віроіповідну гімназію греко-кат., а 2. липня 1836 цілу висшу гімназію і зівостав на дотацію для тої гімназії 75.000 зр. Цісар Фердинанд потвердив ту фундацію. В році 1900 ходило до 8-ох клас тої гімназії 332 учеників. Професорів було 15, кромі двоох св'ятських самі єпархіяльні св'ященники, з відзначаючою апробатою на будапештєнським філософічним факультеті. Іспитовані професори мають титул віцархидияконів (деканів). Платні їх зрівнано з тою, що мають державні учителі; пенсії обезпечено для них і родин за теперішнього єпископа Тавеня. Четвертим єпископом став Василь бар. Ерделі з каноніка-кустоса і ректора малого семінара, котрий від р. 1843. до р. 1862. управляв єпархією.

Він виробив крилошанам відзнаки нагрудних хрестів з образом св. О. Николая і з золотими ланцухами, конгруу виробив для 72 парохій прилучених до своєї єпархії з мукачівської дієцезії та збільшив число парохій через наверненє з православія. Дня 25. грудня 1853 папа Пій IX видав булю, силою котрої винято дві давні греко-кат. румунські єпархії в Фогараш (Fogaras) і В. Варадині з під власті митрополитальної латинських примасів в Гран, за єго згодою на то, і разом з другими двома новозаснованими єпископствами в Люгош (Lugos)

на Угорщині і в Самош-Уйвар в Сімогороді (Armenopolitana) злучено в одну церковну греко-католицку провінцію, язика румунського (Romanian) і підчинено під власть архієпископа в Фогараш, яко митрополита; фогарашскому митрополитови надано назву Альба-Юльського на захопанні пам'яті, що послідний митрополит з Альба Юлії прійняв Унію з св. римским престолом. Але що єпископи з Фогараш зараз з самого початку резиденцію і катедру для фогарашських єпископів збудували в Блязendorffі (Balasfalva по мадарски, Blasin по румунски), то в Блязendorffі і дальше мав резидувати архієпископ фогарашський і митрополит альба-юльський, а катедрма має носити титул св. Тройци, замість давнійшого титулу св. Николая. Дотація архієпископа в Фогараш і митрополита альба-юльського визначає ся на річних 15.000 зр. від правительства. Часть з тої платні буде побирати з дібр, приналежних до фогарашського єпископа. Папа Пій IX установив пресвитеріум митрополитальне (Capitulum): архипресвитер (2000 зр.), архидиякон (1800 зр.), кустос (1600 зр.), ехольярх (1500 зр.), хартофілярк (1400 зр.), 5 пребендатів (каноніків) (по 1200 зр.). Палата архієпископа і резиденция крилошан були в добрім стані. Таксу має фогарашський архієпископ платити нунціятурі 1200 зр. (fructus).

(Далі буде.)

Весіле сербського короля.

Минула неділя в Білгороді представляла собою живописну, торжественну картину, яку наш Федькович змалював в своїй поезії: «Празник у Такові». Тільки що тут не було ні таємничости, ні тривоги, ані суму, а всюди вештались веселі лиця і лунали радісні оклики сербського народу на честь своєї королівської пари. Сеж сесія молодого Обреновича, до якого сербський нарід прив'язує нові, ліпші надії, які ще діди теперішнього короля збудили в душі народу. І любка Александра стала любкою сербського народу. Що-небудь там і говорили та писали про неї в Европі, як-небудь заховували ся против вибору Александра єго міністри і достойники — сербський народ повітав щирим серцем тую щирю любов свого короля.

Вже о годині 8. рано улиці Білгорода зароліли ся цікавими. Військо утворило шпалір від конаку до катедрі. Сербске військо умудуроване на російський лад, офіцери в хороших, богатих строях. За ними тисячі різвородної товпи, яку освітлювало сонце горячими, південними проміннями. Довго мусіли чекати, заки скінчило ся торжество вінчаня, яке доконано з правдиво східною величавостию.

Білгородска катедрма, побудована ще за Милоша Обреновича в р. 1836. стоїть на спадистім горбку над Савою та пишає ся своїм чисто византійським стилем. Але не є досить обширною, бо містить всего 800 людей, ані богатою в середині. Тільки іконостас достроює ся вповні до стілю церкви і представляє ся величаво. В неділю прибрано цілу церков гірляндами з рож, замазно ними всі стовпи, галерії, гзімса, а навіть на диванах посиано рожі під ноги молодої пари. Від входу аж до бальдахиму, який построєно з червоного брукату, перетканого золотом, постелено дорогий аксамітний хідник, а по обох єго сторонах ряди пальмів творили алею. Зараз коло царських воріт стояв другий бальдахим, над яким зависла величезна корона, уложена з цвітів. Перед тетраподом поставлено три богаті клячники, а на тетраподі дві корони, євангеліє і здорову високу свічку в великім ліхтарі з гербом Сербії.

По правій стороні церкви стали сербські дами, жінки висших урядників та офіцирів, в елегантних француских туалетах. Офіцери та урядники зараз біля них. По другій стороні заняла місце родина молодої: сестра Драгі в синій сукни, зі своїми трема невеличкими доньками, два брати кадети і третій в офіцирскім мундурі, що сповняв чин старшого дружби. Побіч родини стоять консулі з жінками та амбасадори, яких жінки вже попередно зложили желаня молодій парі в конаку, а не уважали відповідним явити ся в церкві.

Коли ад'ютант дав знати, що вже прибуває молода пара до церкви, вирушив похід

святиників до воріт катедрі їм на стрічу. Похід зачали дякони з кадильницями та свічками в руках. За ними єреї, архимандрити та єпископи, а в середині митрополит Інокентій, високий старець з довгою сивою бородою і волосем. Серед поважного співу, хмари кадила та сорок горючого світла похід виглядав дуже торжественно. З надвору залунало з тисячій грудий «Живі!» — се молода пара наближається до церкви. Митрополит благословить їх хрестом в руці, а хор інтонувє величаву пісню: «Гряди невісто!»

Після приписаних мотивів, митрополит провадить молоду пару перед тетрапод. Король Александер, високий, плечистий мушкетер, є убраний в галевий уніформ сербського генерала. Червоний кабат, темні штани з золотими лампасами і шапка з білого баранка з чаплиним пером, на грудях блищить великий російський ордер св. Андрія з великою синею лентою. Чорний волос короля пристрижений коротко, а густий, замашистий вуси ступив ся на долівку; єго ріс і повага чинять єго старшим, як він є на ділі. Королева Драга, се чистий тип славянської красавиці. Чорняве волосє окружає біле, округле личко з правильними чертами, великими, палкими, чорними очима; сама она середного росту і прегарної, як виточеної будови тіла. На лиці пізнати мов умученє, сліди вражінєв послїдних днів, а може теперішнього стану... Драга мала на собі білу, шовкову сукню, зашниту аж під шию, з дискретно заслоненим станом. Трен сукні несли дві дівчинки в народних строях. На плечах мала закинену коронкову мантилку, а в волосю блистєв великий брильянтовий диядем.

Підчас вінчаня король Александер розмавляв майже безнастанно з Драгою, а она відповідала єму з усьміхом. Коли митрополит накладає молодим корони на голову, не хотїла ся держати на голові Александра і аж Драга сама затиснула єму єї на голові. За те дякував єї Александер з запалом залюбленого студента. По звнчаню промовив митрополит до повсєженців і наостаток дав їм поцілувати хрест. Король і королева цілували хрест і руку митрополита, а він їх в чоло. Відтак перейшли королївство на другий бальдахим і тут привмали ґратуляції. Ся довга церемонія так змучила королеву, що аж зімліла.

По скінченї церковнїм торжестві відбув ся торжественний вїзд до королївского замку, при салвах вїска і окликах народа. О год. 3. пополудни королївска пара гуляла повозкою по місті, а народ витав єї дуже сердечно. Білгород лунав безнастанними окликами на честь щасливої молодої пари. Після проїздки удали ся король і королева на галеє представлєнє, після якого мала відбути ся ілюмінація. Але зараз по представленю зірвала ся буря з уливним дощем і поспеула багато хороших ілюмінаційних урядженєв. Однак за пів години дощ устав і небо прояснило ся, а Білгород засияв тисячами світлами і заробив ся тисячами цікавої публики та одушевленої торжеством сєго важного дня для цілої Сербії.

НОВИНКИ.

— **Календар.** В пятницю: гр.-кат. Прохора; рим.-кта. Лаврентія. В суботу: гр.-кат. Калиника, Серафини; рим.-кат. Зузанни.

— **Заряд 8-класової школи СС. Василянєв в Яворові** удержує в своїм Інституті в минулім році шкільним 67 учениць. Таке саме число може бути прийняте і на будучий рік шкільний, за місячною оплатою 20 зр. Родичі, котрим обставини не позволяють на оплату 20 зр. місячною а хотїли би однак своїм дітям дати можливість образования, звольте листовно відвєстись до С. Ольги Смирки, Ігумені і Настоятельки Інституту в Яворові, а если матеріяльний стан монастиря на се позволить, дасть ся можливий опуст.

— **Общество Качковского** скликує свої загальні збори сєго року до Сянока на день 18. н. ст. вересня. По Службї Божій має наступити «торжественное шествіє», відтак збори зі звичайним порядком дневним і відчитом о цілях і задачах Общества, дальше представлєнє «Вїсчєний Юрко», а в ночі «танцовальний вечер». Сянїцка філія устроєє рївночасно через три дни господарско-промислову виставу, до котрої вїдуть: виробя ткацкі, колодїйскі, боднарскі, ули, садовина, огороднина і т. п.

— **Стемплі на чистім папері.** Після розпорядженя мінїстерства скарбу можуть податкові уряди вибивати на жаданє сторїн стемплевї значки на 2, 4, 10, 14, 24, 26, 30, 38, 40, 50, 60 і 80 сотиків, і на 1, 2, 5, 7, 10, 12, 20, 25, 50 і 100 корон, або на цілком чистім папері, призначєнім до писаня актїв, або також на печатаних бланкетах, як фрахтових листах, чеках, повномочиях, квїтах і т. п.

— **Виборча практика.** В Станиславові, підчас позавчєрашних виборїв до кагалу, викрито незвичайне дотєнно обдуманє обманьство. Іменно підчас полудневої перерви стверджєно урядово, що виборча урна має рухомє дно, котре давало ся висувати так, що несимпатичні картки вилїтали, а на їх місце можна було підставити иньші. Комісія складала ся з мужїв довіря самих ортодоксїв, під проводом Кїслєра. Поступовці відвєсли ся телеґрафічно до намїсництва, а се зарядило, щоби правительствєнні комісарі перевели вибори і забрали урну як «corpus delicti».

— **Todt schlagen den Juden!** Учїтель нїмецької колонї Маріяґільф, коло Коломиї, устроїв перед кількома днями людовий фестивал в недалєкім лїсі та запросив реставратора Каганєв (жида) з Коломиї, щоби обняв буфет. Каганє пристав з радістю на предложєнє-та з рожевими мріями на добрий заробок поїхав wraz з цілою родиною та з припасами варєного, печєного і палєного на місце фестивала. Та нещастє хотїло, що палєного було більше, як чого иньшого. Підохчєні Нїмці оґасили все свїтло дєсь коло 11 години в ночі і повитятали чоци з бочок, а «гіркий» нектар поплив струями в яруги. Не конєць на тим, Нїмці счинили крик: Todt schlagen den Juden! Hinunter mit ihm! і кинули ся бити жиждїв. Присутний командант жандармского постерунку порадив Каганєв, щоби сейчас відїхав, бо з підпитими Нїмцями не мож було в ночі нічо вдїяти. Каганє зложив на вїз, що попало під руки і відвєдений жардармом на дорогу поїхав домів. Однак в лїску, через який мусїв переїздити, вискочило з гущавини кількох Нїмцїв і давай вивертати вїз до рова. Перестрашений Каганє з жінкою, двома дочками і синком зіскочили з воза і розбрили ся по лїсі, полишаючи все добро в руках напасників. Допєрва другого дня прибули буфетярї до Коломиї і зробили донєсєнє до прокуратурї, а поки-що всї наїдки і напїтки пропали безслїдно в нїмецьких животох.

— **3 Покутя пишуть нам:** В сєлі Ключєві великім коло Печєвїжина молодий парубчак, Андрїй Білянок, що служив у богатого селянина, Онуфрїя Кушляка, кинув ся дня 7. с. м. на свого господаря та поранив єго смертельно сокирою в голову, а до того пробив єму шию ножем. Убийник, ноторичний злодій, утік зі сєла по сповненю злочину. — В Коломиї д. 6. с. м. пустиєв ся о 4. год. пополудни незвичайно густий град та засипав по кількох хвїлях ціле місто на 5 см. грубою верствою лєду. Деякі градові зерна були завбільшкі курячих покладків. — На днях лютїлась в Ключєві великім страшна буря з лїскавками і громами. Грім ударив в стайню одного селянина та поразив наймита і кілька штук худоби. Замїтне при сїм, що стайня не занялась, ані не потерпіла ніяких ушкождєнєв.

— **Укушені гадюками.** Семилїтна донєчка сєлянина Єтманьского з Осїчвої, долиньского повіта, збираючи в лїсі ягоди, наступила на гадюку. Гадюка випружила ся і укусила дївчину в ногу. Мимо сейчасової лікарської помочи, нещасна серед страшних мук померла другого дня. Подібна доля стрїтила 27-літнього селянина Вїнкєвотоґо Глазу при кошеню травы. Глазу осмотрив лікар, але нема надїї удержати єго при житю.

— **Санатория для піяків.** Над берегом моря в Фінляндїї, на острові Кавсарі, др. Ольдрєґ з фондїв жертвованих приватними особами, ставить колонїю для піяків. Сей остров має звиш 1000 моргїв простору і є 6 миль віддалєний від берега суші. Положенє острова є дуже гарне, а низький берег моря дає можливість займати ся ловленєм риб. На початок найде там приміщенє 25 піяків.

— **Клуб пливаків.** Сензацийне представлєне устроїв на днях клуб пливаків в Лондоні. Естрада був глубокий став, в якім пописували ся виключно самі жєнщини, показуючи в водї рїзні штуки. Ляди Констанція Макєнци одєжала в нагороду золотий медаль, а дві доньки якогось офіцїра, иньші нагороди. Ні одна з жєнщин не дорівнала їм в штуці пливания. Они неначе родили ся в водї, так легко і зручно пливали на всї способи. Найбільше оплесків збирали згадані три жєнщини за танєць у водї при звуках музики. Пописи тривали дві повні години.

— **Убийство жєнщини.** З Гоф коло Лїятабергї доносять, що тамошню 34-літню властїтельку гостинницї, Альойзу Шук, найдєно перед кількома днями убитою якимось волоцюгою. Обдукція тіла, перевєдена профєсором Габєрдою з Вїдня, виказала, що убийник заколов свою жертву якимсь острим зварядом в шию. Нещаслива

мусїла боронити ся перед напасником, як про се свїдчать слїди на єї тілі. О довершенє злочину підозрївають якогось мушкетєра в віці 30 до 35 лїт, бльондина, середного росту, якого бачили того дня в гостинницї «під білою рожею» в недалєкій місцевості Аїзенштад. Він мав на собі окрєвавлену сорочку, а на лиці видїли слїди свїжого подрапаня.

— **Незвичайний конкурс** оголосила американська Stampleton Gazette. Іменно визначила она 1000 долярїв нагороди тому, хто дасть найліпшу відповідь на питанє: «В який спосіб можна найліпше забавити читачїв підчас огіркового сезону, не даючи їм читати ні романів, ні новєль?» — На се питанє наспїло звиш 4.000 відповідий, але нагороди ніхто не одєржав. Між иньшими пише п. І. Пекніф з Чїкаґо: «Брєхнями. В лїті читателї хотять бути обрїхуваними, принайменьше богато з них. Для мене бодай, коли купую ся в морі, всьо «одно, чи правда, про що пишуть, чи брєхня; хочу лише сьміятись і бавити ся». Сенатор Мек Морґан з Вєшинґтону опираючи ся на засаді, що лїтна пора є призначєна до проґотовань в політиці, радить кождїй партїї, щоби свєс цілорічне «сredo» обкидала в лїті болотом, а через се настане замїшанє в політиці і сензация між читаючою публичною. Якийсь «правдолюбний» критик радить знова, щоби на час лїта всї часописи перестали виходити, а се буде для читачїв найбільшою розривкою». Редакция Stampleton Gazette випечатала єю раду та назначила 20 долярїв нагороди для того, хто єї подасть адресу «правдолюбного».

— **Родимці! Присилайте фанти для дєківської льотєрї! Купуйте льось!** Фанти належить посылати до канцєлярї дєківської льотєрї, Львїв, Копєрника ч. 36 на руки Впр. о В. Яцковського, гроші до Дирекції «Народної Торговлї», Львїв, Ринок. *Комїтет.*

— **Дрїбні вїсти.** Музей ім. Дїдушицького у Львові замкєно для публики до 15. вересня с. р. — Вїйскові виправи в околицях Дрогобича відбууть ся в днях від 24. до 27. с. м. Вправляти ся будуть два полки, 24. і 55., а крім того кілька пєвадронїв кіннотї і 2 батєрїї артилерїї. — До Кракова приїхало на днях 380 Чєхїв з цілїми родинами, щоби звидїти се старинне польське місто. — Почтовий уряд в Голиню, калуського повіта вїтворєно знова з тими самими умовами, що давнїше.

Наука, штука, література.

«Дзвінок» ч. 15. з дня 5. сєрпня 1900. Зміст: Царєвич Галчєнок та «Зєлений дїд». — Молодий Рївальдо. — Алєґорична заґадка руским дітям: Сирїтка. — Сирїтка (стих). — Заґадки.

Телеґрами.

Будапєшт, 9. сєрпня. Віцєпрезидент палати панїв, Йосїф фон Сляві, помер вчєра в 85. році житя.

Відєнь, 9. сєрпня. До скрїплєня австро-угорської ескадри на китайских водах має відплисти новий торпєдовєць «Леопард».

Відєнь, 9. сєрпня. З австро-угорського корабля «Зєнта» телеґрафують: Дня 5. сєрпня сполучєні вїска заняли Пейтєсінґ, місцевість на півночі від Тїєнтєїну. В битві брало участь 16 вояків з «Зєнти»; ні один з них не є ранєний.

Пєтєрбург, 9. сєрпня. Тимчасовий управитєль мінїстерства заґраничних справ по Муравєві, ґр. Лямсдорф, зїстав іменованний постійним управитєлем заґраничних справ в Росії.

Рим, 9. сєрпня. Вчєра перед полуднем прибула до Риму королївска пара серед ентузіастичних окликів населєня.

Рим, 9. сєрпня. Мінїстер справедливости повідомив мінїстрів на кабінєтовїй радї, що слїдство проти Брєссїєґо вже покінченє, в наслїдок чого розправа відбудє ся в найкоротшім часі.

Рим, 9. сєрпня. Полїция видалила з міста 56 підозрїлих индивїдуїв.

Льондон, 9. сєрпня. Новий декрет китайського цїсаря приказыє вїйскам здобути наново Тїєнтєїн.

Гонконґ, 9. сєрпня. Трїтєсчєний відділ Китайцїв вирушать на днях в напрямі Пєкіну, щоби получити ся зі своїми.

До милосєрних сердець відзиваємо ся в справі убоґої жінки, жєни зложеного слабєстїю б. учїтеля народного Людвіка Спєшка, яка не має ані достаточних средств, ані сїромогї заробкованя, щоби удержати себе і хорого мужа, якого опікою она обтяжєна. Ласкаві жертви наша редакция передасть тижнєво просячії.

Малый фейлетон.

Цьвіт щастя.

(Конець).

Підійс голову, руками спер ся о постелю і сів. Хвилину слухав. Веі в домі спали. Навіть стара, велика, чорна кітка, що звичайно в таку пору любила відбувати лови, лежала під нечею, як грудка чорної землі. І вона спала. Хлопчина по тихо встав і підійшов до вікна. Вікно відчинив легенько. Від вікна до землі не було високо. Переліз і здригнув ся цілий. Зимна роса облила его теплі ноги і поранній холод перейшов его. Він біг. Робило ся тепліше. Дрібні ніжки занесли его на греблю. Став. Тепер глюпіт води було чути багато красше, як перше. Тепер він зовсім виразно чує, як вода просить его, щоби кинув ся в її зимні обійми.

— Ходи — каже — я занесу тебе на другій бік, там, де цвितе розкішна квітка «щастя». Така пахуча, така промінста, якої ти не бачив ніколи. Ходи! Не бій ся! — І він простягає руку і кидаєть ся у воду. На виднокрузі світас. На золотім рубли виринає якась велика і ясна точка. Від неї вся во-

да в ставі горить, палає. Філя за філею стає ясна, промінна, мов луска на великанській потворі-рибі. Хлопчина йде по тій лусці, по філі, йде все дальше і дальше. Тіло у него дріжить, серце тріпочесь, уста палають. Витягнув руки наперед себе, очима вдивив ся там, де сонце аж горить-сіяє і йде. Аж тут на зустріч ему пливе велика, біла птиця. Пливе повільно, мов човен по морі, крила пускає як вітрила, ногами по воді кермує — то лебідь. Одн, далі другий, великий, білий, з гнучкою лебединою шиєю.

— Возьми мене, лебедю білий, і перевези за воду! Я тобі не заважу, глянь, який я маленький!

Так каже хлопець; а лебідь немов слухає его, підпливає до него близше і стає. Приглядаєть ся ему, киває головою, тручає крилом свою подругу-лебідку, щось до неї говорить, а відтак навертає на місці і відпливає.

— Зажди! — просить хлопчина. — Не тікай від мене, возьми мене з собою, перевези!

Але лебідь не слухає его. Все скорше і скорше лине по блискучих філях.

— Зажди! — просить хлопець кризь сльози і кидаєть ся за ним у погоню.

Дрібонькі філі горять, легенький вітер перебігає по них, від ліса несе пахощами живиці. Тихо, хоч мак сій. Лише від берега чути хлюпінт філі. Вона раз-у-раз бе і відбиваєть ся від прибережних стовпів і за кожним разом усе дальше і дальше несе і заносить малого хлопчину. Вже він по груди пірнув у глибоку воду, вже лиш голову видно, лиш руки, лиш волосє сплило...

Біла постелі недужої дитини сидить лікар. Слухає, надслухує, удари серця вухом ловить і брови хмарить. Бідна мати дивить ся в него, мов у лице пророка.

Що буде?

Що буде? — думає лікар. — Те, що Бог дасть. Коли сильна натура, так при Божій помочи переможе. А як ні, то піде за щастєм, за вічним щастєм...

А хора дитина блудними очима вдивляєть ся в стелю, піднімаєть ся на недужих крижах, витягає руки і шепче спаленими устами:

— Я хочу квітк. тої красної квітк. щастя... Пустіть мене, я піду за нею...

* * *

Богато літ минуло від тої хвилі. Маленького, кучерявого хлопця ніхто не пізнає нині. Виріс і відмінив ся. Змужнів і пізнав жите.

Завдяки старому вчителеві бо-таніки пізнав усі цьвіти на сьвітї і знає, що там, далеко, за водою, не росте жадна квітка щастя. Він то знає... А прецінь, прецінь кидаєть ся в воду і йде за нею, за тою квіткою щастя... А чи дістане її? Хто знає?

Богдан Ленкий.

„Закутник“.

Матвій Скрегота збирив ся до церкви.

Коло скринї стояли вимазані чоботи, а на на постели лежав одинокий кожух. Він сам стояв над цебриком і мив ся. З губи випускав воду на долоні, а долонями тер лице.

Між тим его жінка, не стара, лиш змізерована істота, прибирала дітий на свято. Робила се для людського ока і для звичаю, бо знала, що ті куденькі сорочічки їх не загірять і дітиска кашляти будуть. (Д. б.)

— РІК ЗАСНОВАНЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечень „ДНІСТЕРЪ“

перше і одинокє руске Товариство асекураційне, припоручене Веч. Духовеньству і всім вірним Впреосв. Митрол. і Преосв. Еп. Ординариатам всіх трех епархіє, обезпечає будинки, урядженє домашнє, скот, господарскі зваряди, збіже в зерні і соломі, сїно в стогах і будинках против шкід огневих.

Стан фондів гваранційних з днем 31-го грудня 1899 вносивть:

Фонд резервовий	245.814 кор. 52 сот.	} 486.145 кор. 92 сот.
Резерва премій	148.480 „ — „	
„ спеціальна	1.684 „ 80 „	
Фонд основний	72.000 „ — „	
„ емеритальний	18.166 „ 60 „	

Тарифи «Дністра» дуже умірковані, услівя обезпечень користні, а шкоди ліквідують ся безпроболчно. До кінця 1899 року вносили виплачені шкоди 1,669.565 кор. 38 сот. Поліси «Дністра» приймає Банк красвий і Каси ошадности у Львові, Коломні, Самборі, Долині, Снятині, Городенці, Теробовлі і Заліщиках при позичках гіпотечних.

На жите можна обезпечитись через «Дністеръ» в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає найкористніші услівя, представляє своїми фондами найбільшу гваранцію і видає поліси і квіти в рускїм язїці. Зголошена о удлівє агєнций в окрєстностях, де нема близько агєнтів «Дністра», приймає ся. «Дністеръ» виплатив агєнтам по конець 1899 р. провізїї 216.714 корон.

Львів, ринок ч. 10. (дім «Просьвіти»).

Товариство взаїмного кредиту „ДНІСТЕРЪ“

стоваришенє з обмеженою порукою, Львів, ринок ч. 10 (дім «Просьвіти»).

удїляє позички за оплатою 5½ % і 1% додатку на кошта адміністраційні, властвителям ґрунтів і господарств до 500 корон за порукою двох відповідних ручителів або за інтабуляцією, над 500 корон тільки за інтабуляцією на першїм місці, до сплати в ратах на 3 до 10 літ. Сьвященники, не посїдаючі реальностей, мусяєть крім поруки двох ручителів предложити єще полісу житєву; обезпечитись можна через «Дністеръ» в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові після всяких можливих комбїнацій.

Згаданє Товариство приймає вкладки до опроцентованя від членів і третих осіб по 4%.

Удїл членський вносивть 50 кор., вписове 2 кор. Членом бути і позичку дістати може тільки член обезпечений в «Дністеръ».

Інформації удїляє Дирекция листовно або агєнти Товариства взаїмних обезпечень «Дністеръ».

Артистичне заведенє ритовниче малярства шильдів. відливаня, таблиць, виріб печаток кавчукових і великий вибір кавчукових друкарень

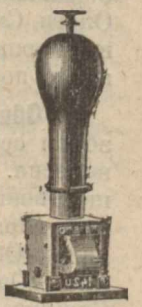
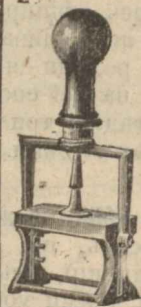
Генрик Шапіра

Львів, ул. Коперника ч. 3 (побіч антики Вл. Миколяша).

Виконує дуже красно всілякі роботи, а іменно: печатки кавчукові і металеві для громад і урядів парохїяльних. Шильди мальовані на шклі, дереві, блясї та полотні. Всїлякі лякерования, позолочуваня хрестів. Таблицї і шильди лянї з ріжних металів, таблицї нагробні і назви улиць, числа на доми.

Гравури на металю та дорогих камях, печатки, штанци, відзнаки, букви, монограми, герби і гузики до упряжи та ліберїї. Марни печатковї, бляшки шпунт. для броварів. Нумератори і стемплї на датум. Обцяги до пльомб, шаблони. Краска до печаток та хемїчна краска до білизни.

Цїнники даром і франко.

Всїлякі

КУПОНИ

Вильосовані

цінні папері

виплачує без потрученя провізїї або коштів

Контора вимїни

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ

Гіпотечного.